

Бекітілді
Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Қарабалық ауданының психологиялық
педагогикалық түзету кабинеті» КММ
бұйрығымен

" " 03 қаңтар 20 24 жыл

№ 20

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының "Қарабалық ауданының психологиялық-педагогикалық түзету кабинеті" КММ

1. Жалпы ережелер

1. Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының "Қарабалық ауданының психологиялық-педагогикалық түзету кабинеті" КММ (бұдан әрі – ППТК) осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және қарсы іс-қимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді сыбайлас жемқорлық және ұсынымдық сипатта болады.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеуші ППТК ұжымы болып табылады.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қоғамдық қатынастардың оқшауланған саласы үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеуге бағытталған.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу міндеттері:
  - 1) ППТК-де жұмыс істейтін қызметкерлерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты жағдайды қалыптастыру;
  - 2) Сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болғызбау.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың қағидаттары:
  - 1) заңдылық;
  - 2) транспаренттілік;
  - 3) әдептілік;
  - 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;
  - 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар ППТК-де жұмыс істейтін қызметкерлердің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

* Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жеке және заңды тұлғалардың функцияларын жүзеге асыру және құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде ППТК қызметінде қолданылады.

* Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт ППТК барлық педагогтары мен қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті.

* Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау үшін ППТК педагогтары мен қызметкерлері дербес жауапты болады.

2. ППТК - де жұмыс істейтін қызметкерлердің мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартпен қозғалатын ППТК-де жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдарын, Қазақстан Республикасы Президентінің, Үкіметінің актілерін, өзге де нормативтік құқықтық актілерді, басшының бұйрықтарын және ППТК Жарғысын басшылыққа алу;

2) Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;

3) адал, әділ, қарапайым болуға, жеке тұлғалардың, заңды тұлғалардың өкілдері мен әріптестердің өтінішінде жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайылық пен әдептілік танытуға;

4) ППТК педагогтері мен қызметкерлерінің, сондай-ақ өзге де жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті;

5) өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға себеп бермеуге, сын үшін қудалауға жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жақсарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;

6) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде жеке тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға;

7) шындыққа сәйкес келмейтін, сондай-ақ құпия болып табылатын мәліметтерді таратпауға;

8) заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеуге;

9) ППТК-де еңбек заңнамасының және мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы заңнаманың орындалуын қамтамасыз етуге, еңбек режимі мен жағдайларының сақталуын қамтамасыз етуге міндетті.

2. Мемлекеттік қызметтерді және өзге де функцияларды көрсету кезінде:

1) Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын арттыру жөнінде тұрақты негізде шаралар қабылдауға;

2) көрсетілетін қызметті алушыларға мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібі туралы толық және анық ақпаратты қолжетімді нысанда ұсынуға міндетті;

3) көзделмеген құжаттарды талап етуге жол бермеуге, сол сияқты мемлекеттік қызметтер көрсету және өзге де функциялар барысында кез келген әуре-сарсаңға (бюрократияға) жол бермеуге;

- 4) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға итермелеген кезде басшылыққа баяндауға;
- 5) мемлекеттік қызметтер көрсету процесінің, мемлекеттік қызметтер көрсету кезінде үнемділік пен тиімділіктің тұрақты жетілдірілуін қамтамасыз етуге міндетті.

3. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды адамдарға:

- 1) мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға;
- 2) заңнамада көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;
- 3) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті;
- 4) сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге;
- 5) атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге міндетті.

4. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- 1) тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындағаны, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілігі, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына көндіру және сыйлықтар алу туралы баяндауға;
- 2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде ППТК педагогтері мен қызметкерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбауға;
- 3) әріптестеріне, басшыларына және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып, мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;
- 4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуға;
- 5) өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды не әуре-сарсаңдарды жеделдетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелеу туралы басшылыққа дереу баяндауға міндетті;
- 6) орындау үшін алынған өкімнің заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға дереу жазбаша нысанда хабарлауға міндетті;
- 7) егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінуге;
- 8) кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдем көрсетуден бас тартуға құқылы.

5. Өз құзыреті шеңберінде өзінің лауазымдық міндеттерін іске асыру кезінде білім беру ұйымының педагогтері мен қызметкерлері міндетті:

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтауға міндетті;
- 2) кәсіптік (қызметтік) әдепті сақтауға міндетті;

- 3) еңбек тәртібін мүлтіксіз сақтауға, берілген өкілеттіктерге тиімді билік етуге; өзінің қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және сапалы орындауға, жұмыс уақытын ұтымды пайдалануға;
- 4) лауазымдық міндеттерін атқару кезінде жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге, олардың ықпалынан тәуелсіз болуға;
- 5) әріптестеріне және басшысына олардың әділ қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын өтініштермен жүгінуден бас тартуға құқылы.

6. ППТК қызметкерлерін іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыру кезінде ұсынылады:

- 1) тағайындауға арналған материалдарды қараудың белгіленген мерзімдерін сақтауға;
- 2) ППТК-не жұмысқа қабылдау кезінде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіруге міндетті;
- 3) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға міндетті;
- 4) ППТК қызметкерлерінің дербес деректері туралы мәліметтерді негізсіз беруге жол бермеу;
- 5) жұмысқа кандидаттардан еңбек шартын жасасу үшін қатысы жоқ құжаттарды талап етпеуге;
- 6) ППТК қызметкерлеріне қатысты қызметтік тергеп-тексерулерді объективті және жан-жақты жүргізуге міндетті.

7. Өмірдің басқа да жағдайларында туындайтын өзара өзара қарым-қатынастарда:

- 1) қарамағындағы лауазымды тұлғалардың міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін нақты және анық айқындау;
- 2) қарамағындағы лауазымды адамдардың арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеуге;
- 3) олардың қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік танытуға;
- 4) қарамағындағы қызметкерлерге қатысты негізсіз айыптауларға, дөрекілік, адамның қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге;
- 5) анық орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеуге;
- 6) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбауға;
- 7) қарамағындағыларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеуге;
- 8) әріптестердің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде уақтылы кешенді шаралар қабылдауға;
- 9) мүліктің сақталуын қамтамасыз етуге, автокөлік құралдарын қоса алғанда, мүлікті қызметтік мақсатта ұтымды, тиімді пайдалануға құқылы.

ПШТК қызметкерлері осы стандартпен танысты:

Торт	Тордеев娜 Н.В.
К.З.	Катаева Э.Э.
Кееф	Жаманарова А.С.
М.У.	Мешаурова Д.Р.
Кисеф	Кисеева К.В.
М.	Мамунова М.М.
Толуф	Толуева А.С.
Каб	Каримова Г.Х.
У.У.	Убаев У.У.
М.У.ф.	Акумкина Н.В.